

บทความพิเศษ

--> บุญยา กิ่งนอก

มาลัยร้อยชีวิต แม่ค้ามุสลิม กับ แผงพวงมาลัย “โหว้พระ”

ณ ตลาดใต้รุ่ง เมืองปัตตานี...

เมื่อเวลาล่วงเข้าสู่ช่วงหัวค่ำของวัน สี่ด่ำก็จะเริ่มกลืนกินไปทั่วท้องฟ้าจนมืดสนิท อากาศเย็นลงเรื่อยๆ แล้วบรรยากาศเงียบเหงาของสองข้างทางก็เปลี่ยนมาคึกคักอีกครั้ง เมื่อรถที่สัญจรไปมาบริเวณถนนสายหน้าตลาดเริ่มเนืองแน่นขึ้นอย่างถนัดตา เสียงแตรรถดังระงมแข่งกับเสียงจ้อแจของแม่ค้าและผู้คนที่มาจับจ่ายซื้อหาสินค้าที่ต้องการ

ตลาดใต้รุ่งมีสินค้าหลายประเภท ตั้งแต่อาหารไปจนถึงเครื่องประทีนโคมต่างๆ รวมไปถึงร้านขายดอกไม้และพวงมาลัยโหว้พระประมาณ 3-4 ร้าน ที่กระจายตัวอยู่ด้านหน้าตลาดด้วย และหนึ่งในจำนวนร้านที่กล่าวมาแล้วนั้นก็คือร้านขายพวงมาลัยของ กะเมาะ หญิงร่างท้วม วัย 50 ปี ผู้มีรอยยิ้มประดับอยู่บนใบหน้าตลอดเวลา โดยร้านของกะเมาะนั้นจะเริ่มขายตั้งแต่เวลา 17.30-21.00 น. เป็นประจำทุกวัน ส่วนร้านอื่นๆ จะเริ่มมาขายตอน 19.00 น. เพราะเพิ่งเสร็จจากการขายที่ตลาดมะกรูดอีกที่หนึ่ง

บนใบหน้าของกะเมาะปรากฏริ้วรอยขึ้นอย่าง

ชัดเจนทุกครั้งที่จะยิ้ม ดูเหมือนเป็นสัญลักษณ์อันบ่งบอกถึงชีวิตที่ผ่านร้อนผ่านหนาวมาแล้วอย่างยาวนาน มีอหวนอบ และแห่งร้านของกะเมาะหยิบดอกไม้ดอกแล้วดอกเล่ามาเรียงร้อยเป็นมาลัยพวงสวยได้อย่างคล่องแคล่ว “กะเมาะมาตั้งแต่สมัยเป็นสาวๆ นู่น แต่เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยได้ร้อยเองแล้ว เพราะว่าทำไม่ทัน ส่วนใหญ่จะจ้างเขาร้อยแทน”

ในความเป็นจริงแล้วร้านขายพวงมาลัยของกะเมาะคงจะเป็นร้านขายพวงมาลัยเล็กๆ ร้านหนึ่งที่ไม่ค่อยได้รับความสนใจนัก เพราะร้านของกะเมาะไม่ได้ดูใหญ่และมีดอกไม้มากกว่าร้านอื่น และที่สำคัญคงจะไม่ใช่ที่สะดุดตาของผู้พบเห็นเลย หากกะเมาะไม่ได้เป็นหญิงคลุมฮิญาบและนับถือศาสนาอิสลาม

“ คนเราเมื่ออยู่ด้วยกันทุกวันๆ
มันก็จะผูกพันกันเรื่อยๆ และก็เกิดเป็นความรักขึ้นมาเอง
ก็จะไม่เคยมองว่าเวลาก่อนแต่งงานนั้นเป็นเรื่องใหญ่เลย
เพราะก็จะเห็นมาหลายคู่แล้วที่จับกันเป็นสิบปี
แต่สุดท้ายก็ไปด้วยกันไม่รอด ”

ชีวิตธรรมดาของกิ๊เบาะ

“กิ๊เบาะ” หรือ ปาตีเมาะ สีแดง เกิดเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2504 เป็นชาวปัตตานีโดยกำเนิด ชีวิตในวัยเด็กของกิ๊เบาะนั้นอยู่ที่ หมู่ที่ 3 ตำบล สะดารา อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

“ตอนเด็กๆ กิ๊จะต้องเดินทางไปเรียนที่โรงเรียน บ้านบุญดู ซึ่งไกลจากที่บ้านมาก สมัยก่อนที่นี่มี ถึงแค่ป.7 เอง หลังจากกิ๊เรียนจบ ป.7 ก็ไม่ได้เรียนต่อ ออกมาอยู่บ้าน คอยช่วยงานพ่อแม่เนี่ยๆ หน่อยๆ” กิ๊เล่าถึงชีวิตในวัยเด็กให้ฟังคร่าวๆ ก่อนจะเล่าถึง ชีวิตในช่วงวัยต่อมาว่า เมื่ออายุครบ 19 ปี กิ๊เบาะ ก็ได้แต่งงานกับ แบนหามน หรือสมาน เปาะเฮง ซึ่งเป็น คนที่พ่อแม่เลือกให้ โดยแบนหามนนั่นก็ไม่ใช่ใคร ที่ไหนไกล แต่เป็นญาติห่างๆ ของกิ๊เบาะนั่นเอง

“คนเราเมื่ออยู่ด้วยกันทุกวันๆ มันก็จะผูกพัน กันเรื่อยๆ และก็เกิดเป็นความรักขึ้นมาเอง กิ๊ไม่เคยมองว่าเวลาก่อนแต่งงานนั้นเป็นเรื่องใหญ่เลย เพราะกิ๊เห็นมาหลายคู่แล้วที่จับกันเป็นสิบปี แต่สุดท้ายก็ไปด้วยกันไม่รอด อีกอย่างคือพ่อแม่ คือ คนที่รักเราที่สุด สิ่งใดที่ท่านมอบให้เรา นั้น ย่อมเป็น สิ่งที่ดีที่สุดเสมอ” บรรยายการพูดคุย เสียงไปสักระยะ ก่อนที่กิ๊เบาะจะทิ้งท้ายไว้แบบไม่มีปี่ไม่มีขลุ่ยว่า “ตอนสาวๆ กิ๊สวยนะ ไม่เชื่อก็ดูลูกสาวกิ๊แต่ละคนสิ” พูดจบก็หัวเราะดังลั่นอย่างชอบใจจนตัวงอ ทำเอา

บรรดาลูกค้าและผู้คนที่อยู่ละแวกนั้นหันมามองแล้ว อมยิ้มไปตามๆ กัน

อาจดูเป็นเรื่องที่แปลกและน่าหดหู่ใจเหลือเกิน สำหรับผู้ที่ไม่เห็นด้วยในเรื่องของการคลุมถุงชนเช่นนี้ และถึงแม้บางคนจะมองว่าหัวใจของกิ๊เบาะนั้นดู ซ้ำงไร้อิสรภาพในความรักยิ่งนัก แต่สำหรับมุสลิมะห์ ผู้มอบหัวใจศรัทธาต่ออัลเลาะห์ผู้นี้แล้ว เธอกลับ มองว่านี่คือสิ่งที่ถูกต้อง เพราะมันเป็นสิ่งที่จะทำให้ ชีวิตของเธอสมบูรณ์แบบ และไม่ว่าชีวิตของเธอจะ เดินไปในทิศทางใด เธอก็เชื่อและยอมรับเสมอว่า ทุกสิ่งทุกอย่างนั้นสุดแล้วแต่พระเจ้าจะดลบันดาล ให้เป็นไป

หลังจากแต่งงาน กิ๊เบาะย้ายมาอยู่บ้านสามี ที่หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุโบะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ปัจจุบันเธอได้ใช้ชีวิตคู่กับแบนหามนมา 32 ปีแล้ว มีลูกด้วยกัน 3 คน เป็นผู้หญิงทั้งหมด ลูกสาวคนโตเรียน จบพยาบาล ทำงานอยู่ที่โรงพยาบาลปัตตานี ส่วน ลูกสาวอีกสองคนเรียนที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี คนรองเรียนที่วิทยาลัยอิสลาม ศึกษา ส่วนคนเล็กอยู่คณะวิทยาการสื่อสาร

“กิ๊โชคดีที่ลูกสาวเป็นเด็กดี เวลาว่างก็มาช่วย ขายพวงมาลัยตลอด และที่สำคัญเขาไม่เคยบ่นว่า อายเพื่อนเลยนะ” กิ๊เบาะกล่าวไปยิ้มไปอย่างภูมิใจ

สู่ถนนสายดอกไม้

ก๊าะเมาะก็ได้อ้ายมาอยู่บ้านเบหมาน ที่ตะลุโบะ ในฐานะสะใภ้ และเนื่องจากที่นั่นปลูกและขายดอกมะลิสดเช่นเดียวกับชาวบ้านละแวกเดียวกัน ทำให้เส้นทางชีวิตของก๊าะเมาะก็ได้ก้าวเข้าสู่ถนนสายดอกไม้อย่างถาวรไม่ขึ้นในที่สุด แรกๆ ที่ไปอยู่นั้น ก๊าะเมาะก็ไม่ได้ทำงานอะไรมากนัก เพียงแต่คอยเป็นแม่บ้านที่ดีและคอยช่วยสามีขายดอกมะลิสดเท่านั้น

เมื่อมีสมาชิกในครอบครัวเพิ่มมา ภรรยาและค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นหลังมีลูกสาวคนแรก ต่อมาไม่นาน ก๊าะเมาะก็เริ่มมีความคิดที่ว่าคงถึงเวลาแล้วที่จะต้องออกไปหางานทำเพื่อช่วยสามีอีกแรง

“ตอนที่ลูกสาวยังแบเบาะอยู่ ก๊าะก็ช่วยงานเขาได้ไม่มากเหมือนเมื่อก่อน จะช่วยได้กั๊นดิๆ หน่อยๆ เท่านั้น พอลูกสาวอายุได้ซัก 3 ขวบ ก๊าะก็เริ่มมองหางาน”

นี่คือจุดเริ่มต้นของเส้นทางแห่งอาชีพขายพวงมาลัยของเธอ

“แรกๆ ก๊าะก็ไปรับจ้างร้อยพวงมาลัยก่อน รับงานมาจากร้านขายพวงมาลัยร้านหนึ่งที่ก๊าะไปส่งดอกมะลิ เอากลับมาห้อยที่บ้าน เสร็จก็เอาไปส่งเขา ตอนนั้น ก๊าะชอบงานร้อยมาลัยมาก และก็ฝันว่าอยากจะมีร้านขายพวงมาลัยเล็กๆ เป็นของตัวเองสักร้าน” เธอเล่าด้วยดวงตาเป็นประกายอย่างคนที่กำลังรำลึกถึงความหลังอันแสนสุข

นั่นคือความฝันของก๊าะเมาะ ผู้หญิงธรรมดาๆ คนหนึ่งที่ใฝ่ฝันอยากจะมีความมั่นคงในอาชีพและได้ทำในสิ่งที่ตัวเองรัก ซึ่งก็ดูเหมือนว่าโชคจะเข้าข้างเสียด้วยเมื่อก๊าะเมาะได้มองเห็นช่องทางใหม่ที่จะทำให้ความฝันของเธอเป็นจริง นั่นคือหลังจากไปรับจ้างร้อยพวงมาลัยแล้ว ก็ทำให้ได้วิชาการร้อยพวงมาลัยแบบต่างๆ มาพอสมควร เมื่อมีวิชาติดตัว ก๊าะเมาะก็เล็งเห็นว่า ดอกมะลิของเราเองก็มีเยอะจะขาดก็แต่ทุนเท่านั้น ก็เลยออกจากงานรับจ้างร้อยพวงมาลัยที่ทำอยู่ แล้วกลับมาลงร้อยพวงมาลัยมะลิสดขายส่งตามร้านด้วยตัวเองดู ก็ปรากฏว่าสร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำมากกว่าการเป็นลูกจ้างเสียอีก

“ก๊าะอยากมีร้านเป็นของตัวเองอยู่แล้ว เพราะอยากเป็นนายของตัวเองด้วย พอร้อยมะลิสดขายเองแล้วรายได้ดี ก๊าะก็เลยร้อยขายไปเรื่อยๆ จนมีเงินทุนก้อนใหญ่พอที่จะสั่งดอกไม้มาร้อยมาลัยเพิ่มและเปิดเป็นร้านของตัวเองได้” เธอพูดและยิ้มอย่างภาคภูมิใจ คงจะมีคนไม่มากนักบนโลกนี้ที่จะโชคดี สามารถคว้าความฝันของตัวเองมากอดไว้ได้เช่นนี้ ด้วยทางฝันอันราบรื่นที่ฟ้าประทานมาให้บวกกับความฝันที่จะมีร้านเป็นของตัวเอง ก๊าะเมาะจึงยึดอาชีพนี้เป็นหลักตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

วิวัฒนาการฝันบนความจริง

หลังจากมีร้านของตัวเองแล้ว กิจการดอกไม้ก็ค่อยๆ เติบโตขึ้นทีละก้าวอย่างช้าๆ แต่มั่นคง เมื่อเก็บเงินได้ก้อนใหญ่พอที่จะเป็นทุนแล้ว ก๊าะเมาะก็ตัดสินใจไปเปิดร้านขายตามตลาด โดยมีเบหมานเป็นทั้งคนขับรถประจำตัวคอยไปรับ-ไปส่ง และคอยเป็นกำลังใจสำคัญให้ ส่วนลูกสาวก็มีแม่สามีดูแลให้ ในระหว่างที่ต้องออกไปขายพวงมาลัย ทำให้ก๊าะเมาะไม่ต้องห่วงหน้าพะวงหลังกับลูก ออกไปขายของได้อย่างสบายใจ

“ในช่วงแรกที่เปิดร้าน กะจะไปขายที่ตลาดมะกรุตเป็นที่แรก ตอนนั้นก็มีร้านที่ขายพวงมาลัยอยู่ก่อนแล้ว ประมาณ 2-3 ร้าน ซึ่งพอขายไปนานๆ ก็รู้จักและสนิทกันหมด กะเองก็จะขายเฉพาะช่วงเย็น เพราะช่วงเช้ากะต้องไปช่วยสามีส่งดอกมะลิสดตามร้านขายดอกไม้ก่อน เสร็จแล้วก็กลับมาดูแลลูกที่บ้านพร้อมกับเตรียมของที่จะไปขายในตอนเย็นต่อ” เธอเล่า

กะเมาะได้ให้กำเนิดลูกสาวมาอีกหนึ่งคน คนนี้มีแว่นสนใจดอกไม้ตั้งแต่เด็ก เมื่อเริ่มโตแม่ก็เริ่มสอนวิธีการร้อยพวงมาลัยแบบต่างๆ ให้เช่นเดียวกันกับลูกสาวคนโต

ต่อมาเมื่อมีเงินทุนมากพอ กะเมาะก็ส่งดอกไม้พร้อมกับร้อยพวงมาลัยที่จะขายต่อวันเพิ่มขึ้น และขยายสาขาออกไปที่ตลาดได้รุ่งด้วย ยังผลให้เธอต้องร้อยพวงมาลัยไวกว่าเดิม โดยได้แรงงานลูกสาวทั้งสอง อายุ 15 และ 10 ปี (ตามลำดับ)เป็นผู้ช่วยที่สำคัญ

ในช่วงหกโมงเย็นเศษๆ ตลาดมะกรุตจะเริ่มวายนบรรยากาศก็ค่อนข้างเงียบเหงา ต่างกับบรรยากาศช่วงเย็นอันเป็นเวลาเลิกงาน ที่จะต้องเป็นเวลาที่มีผู้คนเดินเบียดเสียดกันเพื่อซื้อหาอาหารไปเติมพลังให้กับร่างกายหลังจากที่เหน็ดเหนื่อยมาทั้งวันอย่างลิบลับ ซึ่งพอมันไม่ค่อยมีลูกค้าแล้ว กะเมาะก็จะเริ่มเก็บของเพื่อที่จะไปขายที่ตลาดได้รุ่งปัตตานีต่อ โดยจะอยู่ขายถึงประมาณ 3 ทุ่มเท่านั้น แล้วแบหมานก็จะขับ “รถโซเล่” (สามล้อเครื่อง) คุ้ยมารับกลับบ้าน ต่อมาเมื่อลูกๆ เข้ามาช่วยงานได้มากขึ้น กะเมาะก็ให้ลูกสาวคนโตกับน้องไปขายที่ตลาดได้รุ่งก่อนในตอนสี่โมงเย็นซึ่งเป็นเวลาหลังเลิกเรียนแล้ว เมื่อตอนเสร็จจากการขายที่ตลาดมะกรุตแล้ว ก็จะตามไปรับช่วงต่อ

ผลจากการที่กะเมาะได้ขายพวงมาลัยแบบไปๆ

แบหมาน สามีกะเมาะ พลขับขนส่งของ

**ผลจากการที่กะเมาะ
ได้ขายพวงมาลัยแบบไปๆ มาๆ
สองแห่งแบบนี้อยู่หลายปี
บวกกับคอยขายส่งดอกมะลิสด
และเพิ่มอาชีพขายส่งดอกไม้ต่างๆ
ตามร้านเพิ่มขึ้นมาด้วย
จึงทำให้ฐานะทางครอบครัวเล็กๆ
อันอบอุ่นของกะเมาะกับแบหมานมัน
คงขึ้นเรื่อยๆ**

มาๆ สองแห่งแบบนี้อยู่หลายปี บวกกับคอยขายส่งดอกมะลิสดและเพิ่มช่องทางการขายส่งดอกไม้ตามร้านเพิ่มขึ้นมาด้วย จึงทำให้ฐานะทางครอบครัวเล็กๆ อันอบอุ่นของกะเมาะกับแบหมานนั้นมั่นคงขึ้นเรื่อยๆ กะจึงตัดสินใจเลิกขายที่ตลาดมะกรุตแล้ว มาปักหลักขายที่หน้าตลาดได้รุ่งเพียงแห่งเดียว ซึ่ง

ก๊ะเมาะกำลังพูดคุยกับลูกค้าที่มารับดอกไม้และ
พวงมาลัยที่สั่งไว้

จนถึงวันนี้ ก็นับเป็นเวลากว่า 6 ปีแล้ว โดยก๊ะเมาะได้ให้เหตุผลในการตัดสินใจในครั้งนี้ว่าเพราะความเป็นอยู่ดีขึ้น ชีวิตก็เริ่มเข้าวัยสูงอายุ จึงอยากทำแต่พอแรง “ตอนที่ก๊ะคิดจะขายที่เดียวนั้น ลูกสาวคนสุดท้องเริ่มเข้าเรียน ม.4 พอดี เลิกขายที่มะกรูดก็เพราะก๊ะคิดว่าในตอนนี้อะไรก็ได้แบบสบายๆ ไม่เดือดร้อนอะไรแล้ว เราก็ไม่ต้องดิ้นรนหรือทำเยอะเหมือนเมื่อก่อนก็ได้ จะได้ไม่เหนื่อยมาก อีกอย่างก๊ะกับสามีก็อายุเยอะแล้ว ไม่จำเป็นต้องใช้จ่ายอะไรมากมายหรอก เหลือก็แต่ให้เป็นค่าเล่าเรียนของลูกสาวคนรองกับคนเล็กเท่านั้น เพราะคนแรกเรียนจบและมีงานทำเรียบร้อยแล้ว” เธอกล่าว

จากแม่ค้ามาเป็นเอเยนต์

ก๊ะเมาะเคยกล่าวไว้ว่า ดอกไม้คือ “ชุมทรัพย์” เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างรายได้เธอเป็นกอบเป็นกำ ไม่ว่าจะเป็นดอกไม้ที่ถูกแปลงโฉมเป็นมาลัยไหว้พระ พวงสวยหรือดอกไม้สด

หลังจากที่ก๊ะเมาะย้ายมาขายอยู่ที่ตลาดใต้รุ่งที่เดียวและสั่งดอกไม้มาขายเป็นดอกไม้สดด้วย ทำให้มีลูกค้ามาอุดหนุนเยอะขึ้นและร้านของก๊ะเป็น

ที่รู้จักมากขึ้น โดยเฉพาะในแวดวงของพวกแม่ค้าที่ขายพวงมาลัยเหมือนกัน จะมีการสั่งดอกไม้จากก๊ะเมาะให้ไปส่งตามร้านอยู่หลายร้าน จนเป็นลูกค้าประจำที่คุ้นเคยกันไปแล้ว และนี่ก็เป็นจุดเริ่มต้นอีกขั้นของการเป็นเจ้าแม่ดอกไม้และมาลัยในดินแดนลังกาสุกะแห่งนี้

“ตอนที่เปิดร้านช่วงแรกๆ ยังไม่มีทุนมากนัก ก็เลยขายแต่มาลัยมะลิสดกับดอกมะลิสดไปก่อน พอว่าเริ่มมีทุนก็เลยสั่งดอกไม้จากคนอื่นมาช่วยเป็นพวงมาลัยด้วย โดยได้รับการแนะนำแหล่งสั่งดอกไม้จากคนรู้จักมาอีกทีหนึ่ง ซึ่งเขาเองก็มีอาชีพขายพวงมาลัยเหมือนกัน หลังจากนั้นก๊ะก็สั่งกับเจ้านี้มาเรื่อยๆ สั่งมาก็เอามาปล่อยต่อให้กับลูกค้าที่สั่งตามร้านของแต่ละคน ซึ่งดอกไม้ที่สั่งนี้เขาจะส่งมากับรถทัวร์ ก็เป็นหน้าที่ของสามีที่จะต้องตื่นไปรับของที่บขส. ตั้งแต่เช้า ส่วนเวลาไปส่งดอกไม้ที่ลูกค้าสั่งให้ลูกค้าตามร้านนั้นจะไปด้วยกันสองคน” เธอเล่า

ด้วยการขายพวงมาลัยควบคู่ไปกับการขายส่งดอกไม้สดไปพร้อมๆ กันเช่นนี้ เธอจึงมีโอกาสรู้จักผู้คนและลูกค้ามากมายหน้าหลายตา ทั้งต่างศาสนาและศาสนาเดียวกัน และการพูดถึงกันปากต่อปากจากบรรดาแม่ค้าทั้งหลายที่สั่งดอกไม้กับก๊ะเมาะถึงเรื่องของราคาที่ไม่สูงมากนัก ก็มีผลทำให้ร้านของก๊ะเมาะเป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นไปอีก ส่งผลให้มีจำนวนลูกค้าที่สั่งดอกไม้กับก๊ะเมาะเพิ่มขึ้นไปด้วย จากเดิมที่มีลูกค้ามาสั่งแค่ 4-5 ร้าน ก็เพิ่มขึ้นที่ละร้านสองร้าน เพิ่มเรื่อยๆ จนเครือข่ายผู้ที่สั่งดอกไม้กับก๊ะเมาะนี้ได้มีการขยายออกไปเป็นวงกว้าง ครอบคลุมร้านขายดอกไม้และพวงมาลัยที่ตะลุมปะนาเกลือ และในตลาดเทศบาลอยู่หลายร้าน

ในบรรดาร้านทั้งหลายที่สั่งดอกไม้กับก๊ะเมาะนั้น มีร้านอยู่จำนวนหนึ่งที่ไม่ได้สั่งแต่ดอกไม้สดอย่างเดียว แต่ยังสั่งพวงมาลัยแบบสำเร็จรูปด้วย

เงิน-ทองในกองดอกไม้

เชื่อว่าทุกคนคงจะเคยได้ยินคำกล่าวที่ว่า “ผ้าขี้ริ้วห่อทอง” มาแล้วบ้างอย่างแน่นอน และสาเหตุที่ต้องหยิบยกคำพูดนี้ขึ้นมาวันนี้ก็สืบเนื่องมาจากการที่ได้พูดคุยกับก๊าะเมาะถึงเรื่องของเงินๆ ทองๆ จากการประกอบกิจการเกี่ยวกับดอกไม้ทั้งหมดว่ามีความเป็นไปได้อย่างไรบ้างซึ่งเมื่อทราบถึงรายละเอียดแล้วขอบอกไว้เลยว่าไม่ธรรมดาจริงๆ

ในการส่งดอกไม้ของก๊าะเมาะนั้นเริ่มต้นจากการสั่งที่หาดใหญ่ก่อน แต่เมื่อเศรษฐกิจของประเทศไม่ดี ก็ส่งผลให้สินค้ามีราคาแพงขึ้น ราคาดอกไม้ก็ได้รับผลกระทบตามไปด้วยเช่นกัน ก๊าะเมาะเองจึงมองหาแหล่งวัตถุดิบแห่งใหม่ คราวนี้ ก๊าะเมาะได้เปลี่ยนไปส่งดอกไม้จากกรุงเทพฯ แทน

“พอราคาที่หาดใหญ่มันแพงมากขึ้นเรื่อยๆ ก็ไปสั่งจากที่กรุงเทพฯ แทน ราคาจะถูกกว่าที่หาดใหญ่นิดหน่อย แต่พอเราสั่งเยอะมันก็จะถูกลงไปอีก สิ่งทีละหลายๆ สิ่ง เมื่อลูกค้าคนอื่นด้วย ในหนึ่งลังก็จะมี 20 ห่อ หนึ่งห่อก็จะบรรจุแค่ครึ่งกิโล เมื่อก่อนราคาตกอยู่ที่ห่อละประมาณ 60-70 และ 100 บาทเท่านั้น แต่เดี๋ยวนี้ของมันแพงขึ้นเยอะจากเมื่อก่อนที่ราคาเฉลี่ยกิโลละประมาณ 200 บาท ปัจจุบันเพิ่มขึ้นเป็นกิโลละ 800 บาท แพงขึ้นจากเมื่อก่อนเลยเป็นสามเท่าตัวเลย ขึ้นเยอะมาก”

จากเรื่องของราคาสินค้าชนิดต่างๆ ที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ได้ส่งผลกระทบกระจายวงกว้างสู่ทุกอาชีพ รวมทั้งอาชีพขายดอกไม้และพวงมาลัยนี้ด้วย ก๊าะเมาะเล่าว่า “ช่วงที่ดอกไม้แพง ยอดเงินที่ก๊าะสั่งจากกรุงเทพฯ ก็จะต้องอยู่ประมาณอาทิตย์ละ 80,000-100,000 บาท คิดเป็นคร่าวๆ ก็จะตกเกือบ 20,000 บาทต่อวัน” เมื่อรวมกับค่าใช้จ่ายก่อนวางสินค้าแล้ว แต่ละเดือนก็เหยียบครึ่งแสนทีเดียว

“อย่างพวงมาลัยที่เคยร้อยเองก็ต้องจ้าง

ร้านขายดอกไม้และพวงมาลัยของก๊าะเมาะ
บริเวณหน้าตลาดใต้รุ่ง

เพราะมีคนสั่งมากขึ้น ต้องจ้างคนตกอาทิตย์ละ 6,000 บาท นอกจากนี้ก็ยังมีค่าน้ำแข็งที่ใช้แช่ดอกไม้ อีกวันละ 400 บาท” อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับรายได้ที่ตกราวอาทิตย์ละ 10,000 บาทแล้ว ต้นทุนที่สูงก็หาได้กระทบกับก๊าะเมาะแต่อย่างใด

เธอคือ “ผ้าขี้ริ้วห่อทอง” ตัวจริงเสียงจริง

มาลัยในสายเลือด

หากจะพูดถึงความรู้สึกที่ก๊าะเมาะมีต่ออาชีพนี้แล้ว ก็คงได้ไม่ยากเลยว่าเธอรู้สึกอย่างไร เพราะนี่คือความฝันของก๊าะ และคำตอบที่จะออกมาจากปากของก๊าะนั่นก็คือคำตอบที่ว่า “ต่อให้คนจะมองยังไง ก๊าะก็ยังรักในอาชีพนี้อยู่ดี ก๊าะผูกพันกับมันพอกับที่บางคนยังนอนกอดตุ๊กตาหอมซอตัวเก่าตั้งแต่สมัยเด็กๆ อยู่นั่นแหละ”

เธอบอกว่าแม้รายได้ขายดอกไม้จะดีมาก แต่ก็ต้องแลกมากับความเหน็ดเหนื่อย ก๊าะเมาะยกตัวอย่างกิจวัตรประจำวันให้เห็นว่าเธอกับสามีต้องตื่นแต่เช้าตรู่เพื่อไปรับและเชิดดอกไม้ จากนั้นขนไปส่งตามร้านต่างๆ เสร็จแล้วก็ต้องมาเตรียมดอกไม้เตรียมพวงมาลัย เตรียมอุปกรณ์ต่างๆ สำหรับที่จะใช้ขายในตอนเย็นต่ออีก

ช่วงที่ดอกไม้แพง
ยอดเงินที่กะสิ่งจากกรุงเทพฯ
ก็จะตกอยู่ประมาณอาทิตย์ละ
80,000-100,000 บาท
คิดเป็นคร่าวๆ ก็จะตกเกือบ
20,000 บาทต่อวัน
เมื่อรวมกับค่าใช้จ่าย
ก่อนวางสินค้าแล้ว แต่ละเดือน
ก็เหยียบ
ครึ่งแสนทีเดียว

ลูกสาวคนโตที่จบพยาบาล จะมาช่วยขายเป็นประจำ

“การร้อยพวงมาลัยเป็นงานที่ต้องพิถีพิถัน ประณีต มีความอดทนและตั้งใจเ็นด้วย ถ้าไม่มีใจรักจริงๆ คงจะเป็นเรื่องที่ยากพอสมควรในการที่จะทำอาชีพนี้ได้” ก๊ะเมาะกล่าวด้วยน้ำเสียงที่จริงจัง แต่เมื่อถามว่าถ้ามีทางเลือกไปอาชีพอื่น เธอจะเลือกหรือไม่ ก๊ะเมาะบอกว่า ผูกพันกับดอกไม้เกินที่จะเปลี่ยนอาชีพแล้ว

“ถ้าจะให้ก๊ะเปลี่ยนอาชีพไปทำอาชีพอื่น ก๊ะก็คงไม่เปลี่ยนหรอก ก๊ะชอบและผูกพันกับอาชีพนี้ไปแล้ว อาจเป็นเพราะอยู่ด้วยกันมานานด้วยละมั้ง อีกอย่างเวลาทำงานก็สบายใจ และมันก็ทำให้ก๊ะมีชีวิตที่ดีขึ้นมากถึงมากที่สุดเลยละ อาชีพนี้ทำให้ก๊ะสามารถส่งลูกสาวเรียนสูงๆ ได้ทุกคน โดยเฉพาะคนโตที่เรียนพยาบาล มีค่าเทอมแต่ละปีสูงเป็นหลักแสน โชคดีเหลือเกินที่รายได้เราดี ถ้าไม่อย่างนั้น ก็ไม่รู้ว่าเราจะเอาเงินไหนไปส่งให้ลูก” เธอเล่า น้ำเสียงภาคภูมิใจ

ส่วนเรื่องของทายาทที่จะมาดูแลร้านต่อจากนี้ เธอวางไว่ว่าน่าจะเป็นลูกสาวคนเล็ก แต่ทั้งหมดทั้งสิ้นก็ขึ้นอยู่กับตัวลูกสาวเองว่าอยากจะรับต่อเพียงใดหรือไม่ เพราะงานแบบนี้แม้จะได้รายได้เยอะ แต่ก็ต้องอดทนสู้และยอมเหนื่อยเอาการอยู่

“ลูกคนโตนี้ตัดออกไปได้เลย เพราะเขามีงานทำแล้ว ส่วนลูกคนที่สองก็ชอบขายดอกไม้มากเหมือนกัน แต่เขาอยากไปเปิดร้านเองมากกว่า เขาบอกแม้ว่าให้ยกร้านนี้ให้น้องนะ น้องจะได้ไม่ต้องลำบาก ถ้างานตามสายที่เรียนมาไปไม่สวย” ก๊ะเมาะเผย

ปัดดาบีในสายตาแม่ค้าดอกไม้

ด้วยช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมาพวงมาลัยอยู่ในบริเวณนั้นทำให้ก๊ะเมาะได้มองเห็นความเปลี่ยนแปลงของปัดดาบีในหลายๆ มุมมองที่น่าสนใจ โดยก๊ะเมาะ

“ ต่อให้คนจะมองยังไง ก็ก็ยังรักในอาชีพนี้อยู่ดี
ก็ผูกพันกับมันพอๆ กับที่บางคน
ยังนอนกอดตุ๊กตาหอมช่อตัวเก่าตั้งแต่สมัยเด็กๆ
อยู่นั่นแหละ ”

เล่าว่า เมื่อก่อนนั้นบริเวณแถวๆ ตลาดได้รุ่งเป็นเพียงทุ่งกกที่รกร้างน่ากลัว ปัจจุบัน แม้ความน่ากลัวแบบเดิมจะสิ้นไปแล้ว แต่ก็มีควาที่น่ากลัวของสถานการณ์ความรุนแรงเข้ามาแทน

“คงเป็นเพราะทุกวันนี้มันมีเรื่องของเหตุการณ์เข้ามาด้วยละมั้ง เลยส่งผลกระทบหลายอย่าง คนเขากลัวกัน ก็เลยไม่ค่อยกล้าเข้ามาที่นี่” เธอว่า ก่อนพูดถึงตัวเองว่าใช้ชีวิตที่นี้ซาชินกับความไม่สงบที่เกิดขึ้นรายวันแบบนี้ แต่ก็ไม่เคยคิดจะหนี เพราะความผูกพันในฐานะบ้าน

เมื่อถามถึงประสบการณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์ความไม่สงบที่เจอกับตัวแบบใกล้ชิดที่สุด ก็ก็เล่าว่า “เคยเจอแบบใกล้ๆ ครั้งหนึ่ง คือตอนที่ระเบิดได้รุ่งนี้แหละ เขาระเบิดกันตรงร้านก๋วยเตี๋ยว เบ๊มนครปฐม ที่อยู่ใกล้ๆ นี่เอง ตอนนั้นก็จะกำลังนั่งขายพวงมาลัยอยู่ พอระเบิดเท่านั้นแหละ รีบเก็บของกลับบ้านอย่างไวเลย” ก็เมาะเล่าอย่างออกรสยังเหลือร่องรอยความตื่นเต้นอยู่อย่างเห็นได้ชัด

“วันนั้นมีคนบาดเจ็บหลายคน ตายด้วยหนึ่งคน เหตุการณ์วันนั้นทำให้ที่นี้เงียบเหงาไปหลายวัน หนึ่งอาทิตย์หลังระเบิดก็ขายของไม่ได้เลย ถือว่าเหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้ที่นี้เงียบนานกว่าทุกครั้งมาก กินเวลาเป็นเดือนเห็นจะได้”

ชีวิตมีขึ้นๆ ลงๆ แต่สำหรับก็เมาะ จะเห็น

ได้ว่า ภายใต้สถานการณ์ความรุนแรง ชีวิตของเธอก็ยังได้พบเจอโอกาสดีๆ อยู่ไม่น้อย สังคมชายแดนใต้ที่มีทั้งคนจีน ชาวพุทธ และชาวมุสลิม ซึ่งทั้งหมดนี้ได้เป็นโอกาสให้เธอสร้างสรรค์สินค้าข้ามพรมแดนวัฒนธรรมและความเชื่อ

เชื่อหรือไม่ว่านี่คือ ความสงบสุข ภายใต้เส้นใต้ของความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เราปรารถนา ■

สัมภาษณ์

ปาตีเมาะ สีแดง. (2555, 22 สิงหาคม, 4 กันยายน). [สัมภาษณ์].

ทัศนีม ประดู่. (2555, 6 กันยายน). [สัมภาษณ์].

สุภาวดี เจริญรัมย์. (2555, 6 กันยายน). [สัมภาษณ์].

ปาตีเมาะ สีแดง. (2555, 8 กันยายน). [สัมภาษณ์].

ปาตีเมาะ สีแดง. (2555, 13 กันยายน). [สัมภาษณ์].

แบแอล. (2555, 20 กันยายน). [สัมภาษณ์].

ธีรัช ดวงจิโน. (2555, 20 กันยายน). [สัมภาษณ์].

มะมูฮัยมิน กาซอ. (2555, 20 กันยายน). [สัมภาษณ์]

